

Vpliv kmetijske proizvodnje na gospodarsko rast v Zimbabveju

Simbarashe Mhaka in Raynold Runganga

Da bi dosegle vključujočo rast ter zmanjšanje revščine in neenakosti, bi morale afriške države okrepiti delovno intenzivno kmetijsko proizvodnjo, ki jim jo omogoča obilje naravnih virov in delovne sile. V pričujočem prispevku proučujemo vpliv kmetijstva na gospodarsko rast Zimbabveja, pri čemer uporabimo model avtoregresivno porazdeljenega zamika (ARDL) s podatki za obdobje od leta 1970 do 2019. Rezultati kažejo, da kmetijska proizvodnja kratkoročno pomembno pozitivno vpliva na gospodarsko rast, medtem ko dolgoročno nanjo ne vpliva. Poleg tega raziskava potrjuje, da imajo inflacija, državna poraba in bruto investicije v osnovna sredstva pozitiven vpliv na gospodarsko rast tako dolgotrajno kot kratkoročno. Čeprav ima kmetijski sektor pomembno vlogo na zgodnjih stopnjah gospodarskega razvoja, pa v Zimbabveju ne more vzdrževati trajnostne gospodarske rasti skozi daljše obdobje. Za spodbujanje kmetijske proizvodnje in trajnostne gospodarske rasti so potrebni dodatni vzvodi makroekonomske politike.

Ključne besede: kmetijska proizvodnja, gospodarska rast, model avtoregresivno porazdeljenega zamika (ARDL)

Klasifikacija JEL: Q1, O4, F43, C13

Managing Global Transitions 21 (4): 303–328

Kapitalska struktura, uspešnost podjetja in izpostavljenost tveganju: novi dokazi iz držav OECD

Tanzina Akhter, Sabrin Sultana in Abul Kalam Azad

Optimalna kapitalska struktura je ključno orodje za povečanje uspešnosti podjetja ob zmanjšanju tveganj. Na podlagi tega izhodišča preverimo, kako kapitalska struktura vpliva na uspešnost podjetja in izpostavljenost tveganjem. Uporabljamo močno uravnotežen panel 3.344 opazovanj podjetij-let v desetih različnih državah OECD za obdobje 2006–2016. Rezultati kažejo, da podjetja s kratkoročno zadolženostjo običajno izkazujejo visoko računovodsko uspešnost, vendar zmanjšano tržno uspešnost, medtem ko so podjetja z večjo dolgoročno in celotno zadolženostjo v veliki meri izpostavljena zmanjšani računovodski in tržni uspešnosti. Večja kot je dolgoročna celotna zadolženost, večje so možnosti, da bodo podjetja postala ranljiva v smislu plačilne nesposobnosti. Ugotovitve so robustne, kar kažejo alternativni kazalniki

kapitalske strukture, uspešnosti podjetja in tveganja, alternativni model razvoja in dvostopenjska sistemska cenilka GMM za nadzor endogenosti. Ta raziskava bo pomembna za menedžerje podjetij in oblikovalce politik pri snovanju ustrezne kapitalske strukture za maksimiranje uspešnosti podjetja ob zmanjšanju tveganj v zvezi z zadolževanjem.

Ključne besede: kapitalska struktura, uspešnost, tveganje, Organizacija za gospodarsko sodelovanje in razvoj (OECD)

Klasifikacija JEL: G2, G3, M4

Managing Global Transitions 21 (4): 329–351

Poraba fosilne energije, emisije ogljikovega dioksida in stopnja umrljivosti odraslih v Nigeriji

Oluwasegun Olawale Benjamin, Gbenga Wilfred Akinola in Asaolu Adepoju Adeoba

Zdravstvene posledice porabe fosilne energije in emisij ogljikovega dioksida (CO₂) so globalna skrb. Pričujoča raziskava proučuje učinek porabe fosilne energije in emisij CO₂ na stopnjo umrljivosti odraslih v Nigeriji. Opira se na proizvodno funkcijo v zdravstvu in uporablja tehniko avtoregresivnega porazdeljenega zamika za analizo podatkov časovnih vrst od leta 1980 do 2019. Rezultati modela kažejo, da poraba fosilne energije kratkoročno zmanjša stopnjo umrljivosti odraslih, medtem ko emisije CO₂ kratkoročno in dolgoročno umrljivost povečajo. Poleg tega pri pojasnjevanju umrljivosti odraslih ugotovimo, da državna poraba v zvezi z zdravstvom sledi obrnjeni U-obliki, medtem ko ima povezava med neposrednimi tujimi naložbami in smrtnostjo odraslih v Nigeriji obliko črke U. Odprtost gospodarstva in denarna politika sta nepomembni tako kratko- kot dolgoročno. Priporočljivo je, da bi vlada za izboljšanje kakovosti življenja energijo fosilnih goriv nadomestila s čisto energijo, povečala davek na emisije CO₂ in da bi finančna sredstva za zdravstvo dejansko porabila za izboljšanje zdravstvenih storitev.

Ključne besede: stopnja umrljivosti odraslih, emisije CO₂, poraba fosilne energije, Nigerija

Klasifikacija JEL: I15, I18, I12

Managing Global Transitions 21 (4): 353–384

Ali podnebno financiranje pomaga stabilizirati cene hrane v podsaharski Afriki?

Isaac Doku in Andrew Phiri

Pričujoča raziskava proučuje potencialni vpliv podnebnega financiranja (PF) na cene hrane v podsaharski Afriki (PSA), saj podnebne spre-

membe povzročajo pomanjkanje hrane in povečevanje cen hrane. Raziskava analizira podatke iz 43 držav PSA med letoma 2006 in 2018 z uporabo modela panela s fiksnim učinkom z Driscoll-Kraayevimi standardnimi napakami in metodo momentov kvantilnih regresij (MMQR). Ugotovitve nakazujejo, da bodo države v PSA, ki prejemajo več PF, ki izboljšujejo svoj boj proti korupciji, imajo zadostno količino padavin, nimajo prevelikih temperaturnih ekstremov, imajo deprecirane valute, večje število prebivalcev in višjo rast BDP, ki zmanjšujejo uvoz hrane in povečujejo domačo preskrbo s hrano ter izkazujejo visoko upravljaško in družbeno pripravljenost, verjetno stabilizirale ali znižale cene hrane. Glede na te rezultate priporočamo, da vlade PSA namenijo prednost boju proti korupciji, da bi pridobile zaupanje donatorjev in povečale PF, kar bi pripeljalo do zmanjšanja cen hrane v podregiji. Nadalje ugotovitve kažejo, da dobri vzorci padavin zmanjšujejo cene hrane: to kaže na potrebo držav PSA za vlaganje v politike, ki vodijo k zanesljivi oskrbi z vodo, kot je namakanje.

Ključne besede: podnebno financiranje, cene hrane, podnebne spremembe, podsaharska Afrika

Klasifikacija JEL: C23, C32, C51, Q54.

Managing Global Transitions 21 (4): 385–414